

रत्ननगर नगरपालिकाको आ.व. २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम सम्मानित सभाका सदस्यहरु,

यस रत्ननगर नगरपालिकाको नवौं नगर सभाको अवसरमा नेपाली जनताको सदियौं देखिको संघर्ष र त्यागको उपलब्धीका रुपमा प्राप्त संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्दै “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को राष्ट्रिय अभियान लक्षित नीति तथा कार्यक्रम सम्मानित नगरसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्ष तथा गर्वको अनुभूति गरेको छु। यस अवसरमा सर्वप्रथम लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि विभिन्न आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु। साथै, विभिन्न आन्दोलनका घाइते तथा वेपत्ता योद्धाहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु।

सम्मानित सभाका सदस्यज्यूहरु,

स्थानीय तहका लागि संविधान प्रदत्त अधिकार सूचीलाई मध्यनजर गर्दै नगरवासीका आवश्यकता र अपेक्षालाई सम्बोधन गरी उनीहरुले प्रत्यक्ष अनुभूत गर्ने गरी नगरपालिकालाई समृद्ध नगरका रुपमा स्थापित गर्न यो नगरसभा महत्वपूर्ण हुने विश्वास दिलाउन चाहान्छु। साथै, सबल, सक्षम, सुशासनमैत्री, पारदर्शितायुक्त, जवाफदेही तथा उत्तरदायी स्थानीय सरकारको निर्माण गर्ने लक्ष्य लिएर नगर अगाडी बढेको छ।

रत्ननगर नगरपालिकाको आगामी आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम संविधानले व्यवस्था गरेका राज्यका निर्देशन सिद्धान्त र नीतिहरु, राज्यको लोककल्याणकारी अवधारणा, दिगो विकास लक्ष्य, नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोच, ‘व्यावसायिक कृषि पर्यटकीय शहर, स्वच्छ समृद्ध हाम्रो रत्ननगर’ नेपाल सरकारको दीर्घकालीन सोच ‘समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली’ तथा प्रदेश सरकारको ‘सुसंस्कृत र सुखी जनता, समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेशको राष्ट्रिय र प्रादेशिक आकांक्षा’ समेतका आधारमा आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक रुपमा पछाडि परेका/पारिएका समुदायहरुलाई समेत उच्च प्राथमिकतामा राख्दै र आम नगरवासीको सर्वोपरी हितलाई केन्द्र भागमा राखी तयार पारिएको छ।

रत्ननगर नगरपालिकाको नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरु पहिचान गर्ने, नीतिगत निर्णय गर्ने, कानूनी प्रबन्ध गर्ने तथा कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यसम्पादन गर्ने कार्यहरु नगरसभा, नगर कार्यपालिका, प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत समितिहरु, वडा अध्यक्षहरु, नगरकार्यपालिकाका सदस्यहरु तथा वडा सदस्यहरु, विज्ञ

सल्लाहकारहरु र कर्मचारी संयन्त्रबाट भई आएको व्यहोरा अवगत नै छ । नगरद्वारा सम्पादित कार्यहरुमा स्थानीय राजनीतिक दल, बुद्धिजीवी, स्वयंसेवी, नागरिक समाज र आम संचार लगायतका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुको भूमिका अझ महत्वपूर्ण रहेको छ । यी सबै पक्षलाई ध्यान दिई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, विभिन्न विषयगत कानूनहरु, रत्ननगर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनको अवस्था, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, पन्ध्रौं योजना, बागमती प्रदेशको आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य र विभिन्न विषय विज्ञहरुबाट प्राप्त सुझावहरु समेतलाई आत्मसात गरी आ.व. २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

सम्मानित सभाका सदस्यज्यूहरु,

कोरोना भाइरसको महामारीका कारण मानव जातिमाथि विगत डेढ वर्ष देखि शताब्दिकै सबैभन्दा ठूलो संकट पैदा भएको छ । कोरोना भाइरसको संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण गरी सम्पूर्ण नागरवासीलाई सुरक्षित बनाउन नगरपालिकाले कोभिड खोप खरिद गर्ने कार्य प्रारम्भ गरेको जानकारी गराउँदछु । यस महामारीबाट संक्रमित भई देश विदेशमा ज्यान गुमाउनु हुने नेपालीहरुप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै शोकाकुल परिवारजनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछु । उपचाररत सम्पूर्ण व्यक्तिहरुको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना पनि गर्दछु ।

जोखिमपूर्ण परिस्थितिमा अग्रपङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाइकर्मी, एम्बुलेन्स चालक, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवकको उच्च प्रशंसा गर्न चाहान्छु । कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका लागि नेपाल सरकारले चालेको कदममा पूर्ण साथ दिई सहयोग गर्नुभएकोमा सम्पूर्ण नागरवासीमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

महामारी रोकथाम र नियन्त्रणका लागि रत्ननगर नगरपालिकाको कोरोना रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा रकम उपलब्ध गराउनुहुने साथै जिन्सी राहत सामग्री र मेडिकल सामग्रीहरु उपलब्ध गराउनुहुने सबैलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

सम्मानित सभाका सदस्यज्यूहरु,

नागरिकको सबैभन्दा निकटस्थ सरकार नगरपालिकाबाट प्रदान गरिएको सेवा छिटो, छरितो, प्रभावकारी र सामाजिक न्यायमा आधारित हुन्छ भन्ने अपेक्षा आम जनताले गरेका छन् । त्यसै अनुरूप नगरपालिकाबाट नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा भई कार्यान्वयन भइरहेको छ । नगरको समग्र विकासमा सर्वसाधारणले अनुभूत गर्न पाउने गरी उल्लेख्य सुधारका कामहरु शुरु भएका छन् ।

रत्ननगर तथा पूर्वी चितवनकै मुख्य अस्पतालको रूपमा बकुलहर रत्ननगर अस्पताल रहेको छ । पूर्वाधारलगायत सेवाको गुणस्तर विकास गरी रत्ननगर नगरपालिका र अन्य सहयोगी हातहरुको संयुक्त पहलमा अस्पतालमा स्तरोन्नति भएको छ । आगामी दिनहरुमा अस्पतालको पूर्वाधार विकास लगायत विशेषज्ञ सेवामा विस्तार र कोरोना (कोभिड-१९) का विरामीको व्यवस्थापनका लागि अक्सीजन प्लाण्ट स्थापना, भेन्टीलेटर र आइ.सी.यू. कक्षको विस्तार हुन गईरहेको जानकारी गराउदछु । जसबाट पूर्वी चितवनका जनतालाई पर्याप्त स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध हुने विश्वास लिएको छु ।

रत्ननगर नगरपालिकाका ८० वर्ष नाघेका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई घरमै गई स्वास्थ्य जाँच गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

कृषि व्यवसायको प्रवर्द्धन, व्यावसायिक क्षमता तथा उद्यमशिलता विकासका साथै कृषि सामग्रीको बजार सुनिश्चीतता गरी विचौलियामुक्त नगर निर्माणका लागि कृषि सहकारी भवन निर्माण सम्पन्न हुने चरणमा पुगेको छ । नगरमा पर्याप्त कृषियोग्य जमिन भएकोले पर्याप्त कृषि प्राविधिकहरुको व्यवस्था गरी कृषिमा विउ अनुदान, कृषि यन्त्रमा अनुदान लगायतका कार्यक्रमले कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुँदै जान थालेको अवस्था छ । आगामी आ.व. मा जाँगरिला किसानका लागि पचास प्रतिशत लागत सहभागीतामा गाई र बाख्रा वितरण गर्ने कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरेको छु ।

नगरपालिका कार्यालयको परिसर पिच गर्ने र पुस्तकालयको व्यवस्था तुरुन्त गरिने छ । सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुले आफ्नै कार्यालय भवनबाट सेवा प्रदान गरेका छन् ।

रत्ननगरको मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले वडा नं. ९ मा स्थापित बहुसांस्कृतिक ग्राम निर्माण भई सञ्चालनमा आउन लागेको छ । ठूला गोष्ठी सेमिनारहरुको

आयोजना गर्न नेपालकै तेस्रो पर्यटकीय क्षेत्र सौराहामा आधुनिक सभा हलको निर्माण सम्पन्न हुन गइरहेको छ । रत्ननगरको पुरानो पानीको बहाव लौरीघोललाई ड्याम, कल्भर्ट निर्माण गरी नदी किनार सभ्यता (Beach Culture) को निर्माण गरिने छ ।

रत्ननगर नगरपालिकाको ल्याण्डफिल साइटको समुचित व्यवस्थापन तथा सम्भावित वातावरणीय तथा वन्यजन्तुको क्षति न्यूनीकरणका लागि ल्याण्डफिल साइट सुधार कार्ययोजना अनुसार नदी नियन्त्रण, नदीको बहाव परिवर्तन र माटोले फोहोर पुर्ने कार्य गरिएको छ ।

विशेष नगरसभाबाट अव्यवस्थित बसोवासीको व्यवस्थापन कार्यविधि २०७८ पारित भै सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्ने पहल गरिएको अनुरोध गर्दछु । साथै आगामी आ.व.मा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षणका लागि किलो वा घेरावार गर्ने बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

मानव र वन्यजन्तुबिचको द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र रत्ननगर नगरपालिकाको सहकार्यमा घासेमैदान निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा रहेका वन्यजन्तुबाट हुन सक्ने भौतिक तथा मानवीय क्षतिमा राहत उपलब्ध गराउने दुर्घटना बीमा कार्यक्रम लाई निरन्तरता गरिएको छ । वन्यजन्तु र मानिसको अनाधिकृत ओहोरदोहरलाई नियन्त्रण गर्न सिमानामा पक्की पर्खाल तथा तारजाली लगाइने छ ।

खरको छानामुक्त नगरपालिका बनाउने अभियान सर्वप्रथम हाम्रो नगरपालिकाबाट शुरु गरिएको कार्यक्रमले राष्ट्रिय रुपमा सुरक्षित आवासको मान्यता पाएको छ । जस्तापाता वितरण कार्यक्रमलाई आगामी आर्थिक वर्षमा निरन्तरता दिई नगरपालिकालाई खरको छानामुक्त नगरपालिका घोषणा गरिने छ ।

सम्मानित सभाका सदस्यज्यूहरु,

छात्रछात्राको विद्यालय देखिको भौतिक दुरी बढी भएका विद्यालयमा स्कूल बस संचालनका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार बमोजिम रत्ननगर नगरपालिकाले आधारभूत तहसम्मको पाठ्यक्रम स्वीकृत गरी २०७७ सालदेखि लागू गरेको विषयलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

नगरका सहकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै वित्तीय अनुशासन कायम गर्नका लागि अनुगमनको कार्यलाई प्राथमिकता दिइएको छ । साथै, संविधानले मुलुकको आर्थिक विकासको मार्गदर्शनको रूपमा सहकारीलाई तीन मध्ये एक महत्वपूर्ण अवयवको रूपमा स्वीकार गरे अनुरूप सहकारी क्षेत्रलाई सवल, सक्षम र स्वायत्त बनाउन सहकारी एकीकरणलाई प्रोत्साहन गरिएकोमा केही सहकारीहरु एकीकरण हुन समेत शुरुवात भएका छन् । सहकारी क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यकता अनुसार सहकारीलाई कम्प्यूटर वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

नगरवासीको जीवन पद्धतिमा अर्थपूर्ण परिवर्तन आउन सक्ने परियोजनाहरुलाई नगरपालिकाको विशेष महत्वका आयोजना मानिएको छ । उल्लेखित पृष्ठभूमिमा रत्ननगर नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लागि निम्न बमोजिमका नीतिहरु अवलम्बन गरिएको छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

१. समयमा नै स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने नागरिकको मौलिक हक सुनिश्चित गर्न नरपालिकामा थप एक/एक थान एम्बुलेन्स र शव वाहानको व्यवस्था गरिने छ ।
२. कोरोना (कोभिड-१९) विरुद्धको खोप सुनिश्चित गरी नगरवासी सबै नागरिकलाई खोप लगाइने छ । नेपाल सरकारबाट प्राप्त खोप अपर्याप्त भएमा नगरपालिका स्वयमले खरिद गरी खोप लगाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
३. कोरोना भाइरसको संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि खर्च हुने गरी पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गरिने छ । स्वास्थ्य तर्फका करार कर्मचारीको समयानुकूल तलब

वृद्धि र कोराना नियन्त्रणमा खटिने स्वास्थ्यकर्मीलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिएको छ ।

४. स्वास्थ्य नै धन हो र स्वस्थ नागरिक राज्यको सम्पत्ती हो भन्ने मान्यता अनुसार समग्र नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । स्थानीय तहबाट निःशुल्क वितरण गरिने औषधीलाई समयमै स्वास्थ्य संस्थामा पुर्‍याइनेछ । स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रवाह गरिने सेवामा सबैको पहुँचको सुनिश्चितता गरिने छ । स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता विकास, जनशक्तिको विकास, पूर्वाधार विकास र स्वास्थ्य उपकरण तथा सामग्रीको आपूर्तिलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
५. स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्ति, पूर्वाधार लगायतको विकास गरि स्वास्थ्य उपकरण तथा सामग्रीको आपूर्ति प्रणालीलाई व्यवस्थित तुल्याई समग्र क्षमता विकास गरिने छ ।
६. बकुलहर रत्ननगर अस्पतालको पूर्वाधार विकास र सेवा प्रवाह क्षमता वृद्धि र जिल्ला आयुर्वेद कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग गरी सेवालाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
७. रत्ननगर नगरपालिकामा सुत्केरी हुने महिला तथा शिशुको स्वास्थ्य सुरक्षालाई प्रभावकारी बनाउन आमा र शिशुको स्वास्थ्य परीक्षण सहित शिशुलाई न्यानो कपडा तथा आमालाई पौष्टिक आहार वितरण गर्ने गरी नगर उप-प्रमुखसँग महिला स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
८. स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाको सहयोगमा स्थानिय समुदायसँग खानपान र आहारविहार सम्बन्धमा छलफल गर्ने गरी “समुदायमा स्वास्थ्यकर्मी” कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
९. प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा, मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य सेवालाई सम्पूर्ण वडाहरुमा विस्तार गर्न निर्माणाधीन शहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरुको निर्माण सम्पन्न गरी दक्ष जनशक्तिसहित सञ्चालन हुने व्यवस्था गरिएको छ ।
१०. जेष्ठ नागरिक, बृद्ध-बृद्धालाई स्वास्थ्य उपचार तथा स्वास्थ्य परीक्षण गर्न घर घरमा दिईदै आएको “जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम” लाई निरन्तरता दिईने छ ।
११. नगरक्षेत्रका मृगौला पीडितहरुलाई रत्ननगर बकुलहर अस्पतालमा प्रदान गर्दै आएको निःशुल्क डाइलाइसिस सेवालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
१२. कोरोनाबाट मृत्यु वरण गरेका विपन्न परिवारलाई कृया खर्च उपलब्ध गराइने छ ।

१३. सबै वडाबाट सुत्केरी पोषण कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

कृषि क्षेत्र

१. कोरोना (कोभिड-१९) बाट सिर्जित लकडाउनका कारण दुध र दुग्ध पदार्थ बेचविखनमा समस्या देखिएकोले दुधबाट पाउडर दुध बनाउने कारखाना रत्ननगरको वडा नं. ९ स्थित यस अगाडी नै व्यवस्था गरिएको जग्गामा स्थापना गर्न प्रदेश सरकारसँग अनुरोध गरिने छ ।
२. दुग्धबाट पेडा, खुवा लगायतका पदार्थ बनाई बेचविखन गर्न पशुपालक कृषक सदस्य भएको सहकारीसँग लागत साभेदारीमा **“नयाँ बाजेको पेडा पसल”** संचालन गर्न प्रोत्साहन स्वरुप बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३. कृषकहरुलाई समुहमा काम गर्न प्रोत्साहन गर्न कृषक समुह गठन गर्ने, सहकारी परिचालन गर्ने र समुहमा काम गर्दा उत्पादन लागत, जग्गाको परिमाण अनुसार उपलब्धी बाँडफाटँको निर्देशिका बनाईने छ । समुहमा काम गर्ने किसानलाई विभिन्न कर सहूलियतका साथै विशेष अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
४. रत्ननगर नगरपालिकाको श्रमशक्तिलाई व्यवसायिक र आत्मनिर्भर कृषिमा आकर्षित गरी बेरोजगारीको विकराल समस्या समाधान गर्न, रत्ननगर नगरपालिकाले तोकेको कृषि उपजको न्युनतम मुल्यमा नगरपालिकाले नै खरिद गरी कृषकलाई उचित मुल्य उपलब्ध गराई बजारीकरण गरिने छ ।
५. नगदेवालीतर्फ कृषकलाई उत्प्रेरित गरी उत्पादन अभिवृद्धि र बजारीकरणका लागी विशेष पहल गरिने छ ।
६. कृषि विकासका लागी जमिनको खण्डीकरण र बाँभोपना नियन्त्रण गर्न विशेष अभियान संचालन गरिनेछ । साथै कृषि उत्पादन अभिवृद्धिका लागी सिंचाई प्रणाली विकास, कृषिको यान्त्रिकरण, आधुनिकीकरण र वैज्ञानिकीकरण, कृषि हाट बजारको संचालन तथा उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
७. कृषि व्यवसायको प्रवर्द्धन तथा बजार सुनिश्चितताको लागि निर्माणाधन कृषि सहकारी भवनको निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

८. नगर क्षेत्रमा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न कृषि प्रयोजनमा बहालमा लगाइने जग्गामा बहाल कर (प्रशासनिक सेवा शुल्क वापत) १ प्रतिशत कायम गरिनेछ । साथै, उक्त कर कृषि क्षेत्रको विकास र व्यवसायीकरणमा नै लगानी गरिने छ ।
९. रत्ननगर नगरपालिकाको कृषकहरुले कृषि कार्यका लागि अन्य क्षेत्र र छिमेकी देशबाट समेत विउ विजन खरिद गर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न प्रदेश सरकारको सहयोगमा रत्ननगर नगरपालिका वडा नं. ५ मा निर्माणाधीन विउविजन प्रशोधन केन्द्रको निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
१०. नगर क्षेत्रमा रहेका बाँझो जग्गाहरुमा कृषक समूह बनाई सामूहिक खेती मार्फत कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।
११. “बधशाला देखि भान्छासम्म स्वच्छ र स्वस्थ मासु” अभियान अन्तर्गत नेपाल सरकारको सहयोगमा सुविधासम्पन्न वधशाला सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
१२. कृषि उत्पादनलाई संरक्षण गर्न तथा कृषि पेशामा व्यावसायिकता प्रवर्द्धन गर्न निजी क्षेत्रको सहकार्यमा नेपालकै पहिलो कृषि अस्पताल निर्माण प्रक्रिया थालनी गरिने छ ।
१३. कृषि तथा पशु क्षेत्रको व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न कृषि तथा पशु विकास उपशाखाबाट हुने सम्पूर्ण सिफारिशहरुमा सिफारिश दस्तुर शतप्रतिशत छुट दिने कामलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१४. पशुजन्य पदार्थहरुको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न तथा उत्पादन लागत न्यूनीकरण गर्न प्रविधिको प्रयोग, फार्म सुधार र यान्त्रीकरणलाई जोड दिइनुका साथै पशुहरुको नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई अभियानकै रुपमा सञ्चालन गरिने छ ।
१५. पशु विकास र कृषिमा आयआर्जन कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गरिने छ । पशु सुत्केरी स्याहार भत्ता कार्यक्रमलाई वडा कार्यालयमार्फत निरन्तरता दिइने छ । दुध उत्पादनमा हाल उपलब्ध गराइदै आएको अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१६. विउविजन र मल वितरणमा आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ । मल तथा विउविजन वितरणका लागि निश्चित समय तालिका बनाएर उपयुक्त समयमा उपयुक्त खालको विउविजन तथा मलखाद उपलब्ध गराउने गरी व्यवस्था मिलाइने छ ।
१७. स्थानीय उत्पादन प्रवर्द्धनका लागि नगरपालिकाका सम्भावित स्थानहरुमा स्थानीय कृषि सहकारी संस्थाहरुलाई कोसेली घरहरु स्थापना गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

१८. नगरपालिकामा कृषिको दीगो, सन्तुलित र व्यवस्थित विकासका लागि कृषि तथ्यांक अध्यावधिक गरिने छ । कृषकको वर्गीकरण र पहिचान गरी कृषि पेशाको सम्मान गर्दै व्यावसायिक कृषि सेवा प्रदान गरिने छ । विषादीरहित स्वास्थ्य वाली तथा पशुपंक्षी उत्पादनमा जोड दिइने छ ।
१९. एकीकृत नमुना कृषि फर्म निर्माण गरी कृषि प्रविधिको प्रसार गरिनेछ । युवाहरुलाई कृषि पेशामा लाग्न उत्साहित गरिने छ ।
२०. निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई व्यावसायिक खेती प्रणालीमा रुपान्तरण गरिनेछ । कृषकहरुलाई अनुदानमा वितरण गरिने कृषि सामग्री र साना सिँचाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । स्थानीय मौलिक ज्ञानको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी कृषकलाई अर्गानिक खेतीतर्फ आकर्षित गरिने छ ।
२१. विषादी प्रयोगलाई नियन्त्रण गरी कृषि उपजमा विषादी न्युनीकरण गर्न एग्रोभेटहरुको अनुगमनलाई तीब्रता दिइने छ ।
२२. पशुपालक किसानलाई प्रोत्साहन तथा वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धनका लागि **“गोबर ग्यास अनुदान कार्यक्रम”** संचालन गरिनेछ । व्यक्तिगत वा सामुहिक रुपमा ५० वटा भन्दा बढी गाई, भैसी पालन गर्ने समुहलाई प्रोत्साहन गरीने छ ।
२३. केन्द्रीय कृषि सहकारी तालिम केन्द्रको स्थापना भै संचालनमा रहेको जानकारी गराउँदछु ।
२४. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने कृषि र पशु सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु समय तालिका - वद्ध जे.वी. पात्रो अनुसार संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
२५. पचास प्रतिशत लागत सहभागीतामा गोरवमल अनुदान दिने बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद क्षेत्र

१. कोरोना भाइरस महामारीका कारण शैक्षिक संस्थाहरुको सञ्चालनमा बाधा पुग्न गएको हुँदा दुर शिक्षाको विभिन्न माध्यमहरुबाट शैक्षिक सेवा सञ्चालन गरिने छ । यसका लागि विद्यालयहरुलाई आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिने छ ।
२. नेपाल सरकारले आ.व. २०७८/०७९ को कार्यक्रम वमोजिम नेपाल सरकारबाट ऋण लिई ल्यापटप खरिद गर्ने कक्षा ११ र १२ मा पढ्ने दलित, विपन्न, सिमान्तकृत र

असहाय विद्यार्थीलाई नगरपालिकाबाट ऋण रकमको ५ प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ । विद्यार्थीका लागि निःशुल्क सिमकार्ड व्यवस्था पनि भएको छ ।

३. रत्ननगर नगरपालिकामा सीपमुलक जनशक्ति उत्पादनका लागि ४ वटा कलेजहरुमा CTEVT अन्तर्गत डिप्लोमा कोर्सको पढाइ शुरुवात गरिएकोमा मुनाफारहित इन्जिनियरिङ कलेज स्थापनाका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइएको जानकारी गराउन चाहान्छु ।
४. रत्ननगर नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विद्यालयहरुको सिकाई गुणस्तरमा प्राप्त उपलब्धि र विद्यार्थी भर्ना दरमा भएको वृद्धिका आधारमा उत्कृष्ट ठहरिएका विद्यालयहरुलाई पुरष्कृत गरिने छ
५. रत्ननगर नगरपालिकाका बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा आकर्षण गर्नका लागि विगतका आर्थिक वर्षदेखि नै सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रमलाई वडा कार्यालय मार्फत निरन्तरता दिइने छ ।
६. रत्ननगर नगरपालिकाका विद्यालयहरुमा शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आधारभुत तहका कक्षा/कोठा व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७. नगरपालिका भित्र निर्माणाधीन आधुनिक पुस्तकालय सम्पन्न गरिनेछ । सम्पूर्ण वडा कार्यालयमा पुस्तकालय निर्माणका लागि वडा बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८. सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई नियमित तालिम प्रदान गर्नुका साथै शैक्षिक सामग्रीको उत्पादन र वितरणमा जोड दिइने छ । “बालबालिकालाई विद्यालयमा ल्याऔँ, टिकाऔँ र सिकाऔँ” कार्यक्रमलाई सफलीभूत पार्न अनाथ र टुहुरा बालबालिकाको शैक्षिक अभिभाकत्व नगरपालिकाबाट लिइने व्यवस्था मिलाइने छ ।
९. विशेष आवश्यकता भएका र कमजोर वर्गको शिक्षामा सहज पहुँच तथा सहभागिता सुनिश्चित गर्न निश्चित मापदण्डका आधारमा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिने छ ।
१०. रत्ननगर नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा Vocational शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्तिको कार्यक्रम ल्याइने छ ।
११. प्रत्येक सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुमा आधारभूत प्राथमिक स्वास्थ्य सामग्री व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गरिने छ । बागमती प्रदेशबाट क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन शुरु गरिएको एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम विस्तार गर्नका लागि प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरिने छ ।

१२. सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने किशोरीहरूका लागि निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण कार्यलाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिइने छ ।
१३. नगर क्षेत्रभित्रका सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको भवनको रङ्ग पहेंलो कायम गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकारबाट भएको निर्णय कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिइने छ ।
१४. खेलकुद क्षेत्रको विकासमा युवा वर्गलाई परिचालन गरिने छ ।
१५. नगरपालिका क्षेत्रमा 'स्वस्थ जीवनका लागि खेलकुद' भन्ने अवधारणालाई आत्ससाथ गर्दै रत्ननगर नगरपालिका वडा नं. ४ मा प्रदेश सरकारको सहयोगमा निर्माणाधिन कभर्ड हल संचालन ल्याइने छ ।
१६. नगरका युवाहरूलाई उत्प्रेरित गरी सामाजिक तथा उद्यमशीलताको क्षेत्रमा आकर्षण गर्न हरेक वर्ष अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको अवसरमा ५ जना युवाहरूलाई नगर आदर्श युवा पुरस्कार दिई सम्मान गरिनेछ ।
१७. नगरपालिका भित्रका दृष्टिविहिन विद्यार्थी छात्रछात्रालाई पोशाक (DRESS) सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।
१८. नगरमा क्रियाशिल पत्रकारलाई लजिस्टिक सर्पोट लगायत अन्य सहयोग गरी "विकासका लागि संचार" भन्ने अभियानका साथ उप-प्रमुखसँग संचारकर्मी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१९. नगरक्षेत्र भित्रका उत्कृष्ट विद्यालयलाई विद्यालय बस उपलब्ध गराउन बजेट प्रदेश सरकारसँग अनुरोध गरिएको छ ।
२०. प्राविधिक शिक्षा अध्यायन गर्ने छात्रालाई होस्टल व्यवस्था गर्न प्रदेश सरकारसँग अनुरोध गरिएको छ ।

भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन क्षेत्र

१. भूमीहिन दलित, भूमीहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित वसोवासीलाई नेपाल सरकारले तोके बमोजिम जग्गा वितरण कामको सहजीकरणका लागि स्थापित भूमी व्यवस्थापन इकाईको कामलाई तीव्रता दिई सबै भूमीहिन नागरिकको हातहातमा लालपुर्जाको व्यवस्था गरिने छ । साथै रत्ननगर नगरपालिकाको विशेष नगरसभाबाट पारित “अव्यवस्थित वसोवासी व्यवस्थापन कार्यविधि-२०७८” का सबै प्रावधानलाई कडाईका साथ लागु गरी भावि सन्ततीका लागि सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गरिने छ ।
२. घर नक्सा पासका लागि सुरक्षित र बसोबासलाई भरपर्दो बनाउन विगत देखि कडाईका साथ लागु हुदै आएको निर्माण संहितालाई थप कडाई गरी प्रविधिमैत्री बनाउँदै “सुरक्षित आवास योग्य शहर” बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
३. पुरानो र जोखिमयुक्त घरमा तल्ला थप गर्ने कार्य निरुत्साहित गर्दै भुकम्पबाट जोखिममुक्त आवास निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न पुराना घर भत्काई नयाँ बनाउने नगरवासीलाई नक्सा पास गर्दा लाग्ने दस्तुरमा १० प्रतिशत दस्तुर छुट गर्ने नितिलाई अवलम्बन गरिने छ ।
४. नगरले हाल लगाउँदै आएको घर नक्सा पास सम्बन्धि दस्तुरलाई मलेपको सुझाव साथै प्रतिवेदन मुताबिक “स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४” को व्यवस्थालाई ध्यानमा राखी जनमैत्री कर प्रणालीको मर्म मुताबिक नै समायोजन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
५. सौराहा क्षेत्रमा बन्ने आवसीय होटलहरुका भवनको बनावट साथै रंगरोगनलाई एक रुपता ल्याउने प्रयास गरिने छ । यसरी बन्ने होटललाई प्रोत्साहन गर्न छुट्टै कर नितिको व्यवस्था गरि कार्यन्वयनमा ल्याईने छ ।
६. सौराहामा बन्ने होटलहरुको भवन संरचनालाई पुरानो आदिवासी थारु समुदायको संस्कृती झल्कने प्रकारको बनाउन प्रोत्साहन गरिने छ । होटल परिसरमा बहुजातिय वनस्पति रोपी वातावरणमैत्री विश्रामस्थल बनाउन प्रोत्साहन गरिने छ ।
७. नगरको नक्सा पास गर्ने कार्यलाई पूर्ण रुपमा डिजिटलाइज गर्ने अभियानलाई यस वर्षबाट पूर्णता दिई सो कार्यलाई निरन्तर कडाईका साथ लागु गरी प्रविधिमैत्री नक्सा पास गर्ने कार्यलाई टेवा दिईने छ ।

८. नगरपालिकाबाट कार्यान्वयन भइरहेको Online घर नक्सा पास प्रणालीलाई नागरिकको घरदैलोमा पुर्‍याइने व्यवस्थालाई पुर्ण रुपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पूर्वाधारहरुको विकास गरिने छ । साथै, पुराना नक्साहरुलाई डिजिटलाईज्ड गर्ने कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
९. विपद प्रतिरोधित, मानव केन्द्रित, सुरक्षित, आर्थिक रुपमा गतिशील, स्वच्छ, सफा र व्यवस्थित शहर निर्माण गर्नका लागि “हाम्रो रहर व्यवस्थित शहर” कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
१०. प्रत्येक घरपरिवारले आफ्नो घर आँगनमा कम्तिमा २ वटा बहुवर्षीय फलफूलका विरुवा अनिवार्य रुपमा रोप्नुपर्ने व्यवस्था शुरुवात गरिने छ ।
११. जमिनको अस्वभाविक खण्डीकरण तथा बस्ती विकासलाई नियन्त्रण गरिने छ । यसका लागि प्रचलित कानून तथा नगरपालिकाबाट लागू गरिएको जग्गा विकास कार्यविधि, २०७५ लाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१२. जग्गा-जमिन प्रयोगलाई वैज्ञानिक बनाइने छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रका जग्गा उपयोग गर्न तथा उत्पादनशीलता अभिवृद्धिका लागी भू-उपयोग नीति बनाई लागू गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
१३. नगरभित्र निर्माण हुने भवनलाई सुरक्षित बनाउन नगरक्षेत्रमा उपलब्ध श्रमिक ठेकेदारहरुलाई भवन निर्माण मापदण्ड, २०७२ सम्बन्धि अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरी सुरक्षित आवासको सुनिश्चितताका लागि त्यस्ता तालिमप्राप्त श्रमिक ठेकेदारहरुबाट मात्र निर्माण कार्य गर्ने गराउने विषयलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१४. उपयोगविहीन अवस्थामा रहेका संघसंस्थाका जग्गा तथा सरकारी जग्गाहरुको पहिचान गरी लगत खडा गरेर सार्वजनिक पार्क तथा अन्य सार्वजनिक उपयोगका क्षेत्रमा प्रयोग गर्ने नीति लिइने छ । सार्वजनिक जग्गालाई घेरावार गरी संरक्षण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१५. शहरको केन्द्रमार्ग तथा व्यापारिक क्षेत्रमा घर निर्माण गर्दा सवारी साधन पार्किङ्ग समस्यालाई मध्यनजर गरी अनिवार्य रुपमा underground पार्किङ्ग व्यवस्था हुने गरी निर्माण भएमा मात्र नक्सा पास प्रक्रिया गरिने छ ।
१६. सबै जातजातीका समाधीस्थल र क्रियापुत्री भवनको निर्माण र व्यवस्थापन गरिनुका साथै निर्माण सम्पन्न समाधीस्थलको मर्मत सम्भार गरिने छ ।
१७. नगरपालिका क्षेत्र भित्र बहने खोला नदी किनारमा सम्भावित बाढीको जोखिमका कारण आवासीय प्रयोजनको लागि भवन निर्माण गर्न नदिने नीति लिइएको छ ।

पूर्वाधार क्षेत्र

१. नगरले स्थानिय उपभोक्ताको सहभागिता बढी रहने क्षेत्रका योजनाहरुलाई उच्च प्राथमिकता दिई योजनाहरु कार्यान्वयन गर्ने छ । यसरी उपभोक्ताबाट उच्च साभेदारी रहने योजनाहरुको सहभागिता रकम नगरपालिकाको बैंक खातामा दाखिला गरी सो को भौचर पेश भए पश्चात मात्र योजना कार्यान्वयन प्रकृत्यामा लगिने छ । नगरपालिकाले उपभोक्तासँग लागत सहभागितामा निर्माण गर्ने योजनाहरुमा न्युनतम जनसहभागिता देहाय बमोजिम रहने छ ।

तपशिल :

क) कालोपत्रे, पेटी निर्माण - २० प्रतिशत

ख) नाला, कल्भर्ट, उच्चस्तरीय ग्रावेल, कुलो, बाँध, सिचाइ, भवन निर्माण - १० प्रतिशत

ग) ३ मि. को बाटोमा मोजाइक टाइल निर्माण - ४० प्रतिशत

यसरी जनसहभागिता तोकिएको क्षेत्रमा पर्ने ल्याण्डफिल साइट क्षेत्र, ढल प्रशोधन केन्द्र आसपासका क्षेत्र, विपन्न सुकुम्बासी बसोबास गर्ने स्थानका योजनाहरु, विद्यालय, सामुदायिक भवन, धार्मिक संरचनाहरुमा श्रम सहभागितालाई प्रोत्साहन गरी नगद सहभागितालाई एच्छिक गरिने छ ।

२. टुक्रे र खुद्रे विकास प्रयासले मात्र हाम्रो समृद्धि सम्भव छैन । हाम्रो लगानीलाई नतिजामा आवद्ध गरी विकासका ठूला पूर्वाधारमा लगानीलाई केन्द्रीकृत गर्ने गरिएको छ ।
३. रत्ननगर नगरपालिकाका १६ वटै वडाहरुमा वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । त्यसैगरी सबै वडामा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण पनि सम्पन्न भएकोले अब “घर भाडा तिर्ने दायीत्वबाट मुक्त नगरपालिका” स्थापित भएको जानकारी गराउँदछु ।
४. नगरका आयोजनाहरुको पहिचान, प्राथमिकीकरण, छनौट, कार्यान्वयन र मुल्याङ्कन जस्ता क्रियाकलापलाई तथ्यपरक एवम् मापदण्डमा आधारित बनाउन नगर गुरुयोजना कार्यान्वयन गरिने छ ।
५. सार्वजनिक तथा निजी सवारी साधनहरु सार्वजनिक बाटो तथा राजमार्गमा पार्किङ्ग गरिदै आएकोमा त्यस्तो अवस्थाको अन्त गरिने छ । सौराहाचोक र सौराहामा रहेको

बसपार्कलाई व्यवस्थित गरी सुचारु गरीनेछ । नगरपालिकाले निर्माण गरेको वा तोकेको स्थानमा मात्र पार्किङ्ग गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिने छ ।

६. रत्ननगर नगरपालिका सौराहा क्षेत्रमा निर्माणाधीन खानेपानी आयोजना सम्पन्न भएको छ । रत्ननगर नगरपालिका भित्र रहेका रत्ननगर खानेपानी, बछ्यौली खानेपानी र पिठुवा खानेपानीसँग समन्वय गरी नगरवासीहरूलाई स्वच्छ पानी पिउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. २० लाख भन्दा बढीका योजना बोलपत्र माध्यमबाट निर्माण गरिने छ । E- Tender लाई अनिवार्य गरिने छ ।
८. योजना प्रणालीलाई पारदर्शी, वस्तुनिष्ठ र यथार्थमा आधारित बनाउन रु. ५० लाख भन्दा ठूला योजनामा तेश्रो पक्ष मुल्याङ्कन प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९. रत्ननगर, खैरहनी र कालिका नगरपालिकाको संयुक्त पहलमा कयरखोला तटवन्धनको डि.पि.आर निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकारको सहयोगमा संचालन गरिने छ ।
१०. रत्ननगर नगरपालिका लगायत पूर्वी चिबनका सबै नागरिकको आवतजावतमा सहयोग पुग्ने गरी नेपाल सरकारबाट घोषणा गरिएको शक्तिखोर टनेल निर्माण परियोजनाका सम्बन्धमा नगरसभाले धन्यवाद दिने अनुरोध गर्दछु ।
११. पर्यटकीय क्षेत्र सौराहा देखि देवघाट जाने सरल र सहज बाटोको व्यवस्था गरिने छ । सौराहा-चित्रसारी-हरिहर मन्दिर-मनीखोला हुदै देवघाट सम्म जोडिने छ ।

पर्यटन क्षेत्र

१. रत्ननगर नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने महेन्द्र राजमार्ग र टाँडी चोक देखि सौराहा जाने बाटोको सार्वजनिक स्थान चौपारी, प्रतिक्षालय र खानेपानीका सार्वजनीक धारा भएका ठाँउमा जंगली जीवजन्तुको अर्धमूर्ति राखी सौराहा देखाउने **(Way To Sauraha)** संकेत व्यवस्थापन गर्ने काम शुरु भै सकेको छ । घुमौ सौराहा लेखेको डिजिटल डिस्प्ले बोर्ड त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल, वीरगञ्ज र भैरहवा मा राख्ने काम अगाडी बढाइने छ ।
२. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रका होटल संचालन गरी बढी खर्च गर्ने र लामो समय बस्ने पर्यटकलाई आर्कषक गर्न नेपाल सरकारसँग विशेष अनुरोध गरिने छ ।

३. रत्ननगर नगरपालिकामा वाटर किङ्गडम (Water Kingdom) निर्माण जस्ता ठूला दीर्घकालीन महत्व राख्ने आयोजनाहरु सार्वजनिक निजी साभेदारी मोडेलमा सञ्चालन गर्न प्रक्रिया अगाडी बढाइएको जानकारी गराउदछु ।
४. सौराहा क्षेत्रमा पर्यटकिय आकर्षक बढाउन यस क्षेत्रका होटलहरुमा नगरपालिका र सम्बन्धित होटल व्यवसायीको लागत साभेदारीमा एउटै रङ्ग लगाई एकरूपता कायम गरिने छ ।
५. पुर्वाधार क्षेत्र विकाससंग पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनलाई आवद्ध गरिनेछ । पर्यटकीय पुर्वाधारका रूपमा सौराहा क्षेत्रमा आधुनिक पर्यटन वसपार्क, पर्यटन सुचना केन्द्रको निर्माण गरिने छ ।
६. रत्ननगर नगरपालिका वडा नं. ५ भुवानीमा नेपाल सरकार, शहरी विकास मन्त्रालयको सहयोगमा निर्माणाधीन बहुसांस्कृतिक पार्कको निर्माण सम्पन्न गरिने छ ।
७. यस नगरले प्रत्यक्ष लाभ लिने गरी पूर्वी चितवन स्तरको सौराहा, ईको पार्क तथा बहु-सांस्कृतिक ग्राम, मनी खोला पार्क, कृष्ण मन्दिर, हरिहर मन्दिर, चित्रसेन, बुद्ध गुम्वा, उपरदाङ्गगढी, सिराईचुली, कंकालीकोट, परेवाकोट, लोथर भण्डारा ड्याक, जनकौली हुँदै पुनः सौराहासम्मको सहज पर्यटक सर्कीट तथा रीङ्ग रोड निर्माण गरिने छ ।
८. रत्ननगर नगरपालिकामा पर्यटकीय उद्देश्यले आउने पर्यटकहरुका लागि नगरको भौगोलिक अवस्थिती, संस्कृति लगायत बहुआयमिक विषयहरुमा जानकारी गराउन सौराहाबाट बछौली म्यूजियम, जाल्पादेवी मन्दिर, डेरी चोक, भुवानी गाउँ, टरौली, फसेर्नी, वेल्सी, वन्सी, भोकाहा, देवौली, बाघमारा, टेलिफोन टावर हुँदै पुनः सौराहा जोड्ने साईक्लीङ्ग रुटको विकास गरिने छ । साथै नगर भित्र पर्यटकीय गतिविधी बढाउनका लागि चित्रसेन, मिलिजुली, टिकौली, पंचकन्या सामुदायिक वन हुँदै मनीखोला पुग्ने गरी जंगल सफारी रुटको विकास गरिने छ ।
९. यस नगरपालिकाको सांस्कृतिक पक्षको संरक्षण र प्रवर्द्धन सहितको पर्यटनलाई बढावा दिन “रत्ननगर सांस्कृतिक ग्राम” (Cultural Village) निर्माण सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याइने छ ।
१०. नगर क्षेत्रको मौलिक संस्कृति प्रवर्द्धनका लागि पुराना र ऐतिहासिक मन्दिर संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ । परम्परादेखि प्रचलनमा रहेका बाजा, भेषभूषा, परम्परा र संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा जोड दिइने छ ।

११. ग्रामीण पर्यटनमा उल्लेख्य महत्व राख्ने होमस्टेलाई स्थानीय संस्कृतिको संरक्षण हुने गरी नमुनाको रूपमा थारु, मगर, तामाङ लगायत आफ्नो मौलिक संस्कृति भएका समुदायमा सञ्चालन गरिने छ ।
१२. रत्ननगर नगरपालिकाको टिकौली चौरमा पर्याप्त चरनको व्यवस्था साथै वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधारको निर्माण गरी कृष्णसार चर्न आउने अवस्थाको सिर्जना गरिने छ ।
१३. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र पर्ने पुराना पदमपुर क्षेत्रमा ताल निर्माण र घासे मैदान बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१४. रत्ननगर क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आधुनिक पर्यटकिय उपज जस्तै: सिनेमा पर्यटन, माइस टुरिजम, मनोरञ्जनात्मक पर्यटन र कृषि पर्यटन आदि विकासको लागि निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिने छ ।
१५. सौराहा क्षेत्रलाई सुन्दर र आकर्षक बनाउन मूल सडकमा रहेका निर्माणधिन वा निर्माण हुने आवासीय तथा व्यावसायिक भवनहरुमा मशरुम कलरको पेन्ट लगाइसकेपछि मात्र भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिने नीति लिइने छ ।
१६. वन्यजन्तु अस्पताल संचालनमा सहयोग र समन्वय गरिने छ ।
१७. सौराहा डाइक Periphery राप्ती को छेउ walking street बनाउनुका साथै सौराहा Dike लाई आकर्षण केन्द्र बनाउने र तालको निर्माण गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
१८. नेपालको तेस्रो पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा रहेको सौराहा क्षेत्रमा सि.सि.टि.भी. जडान गरिने छ ।
१९. रत्ननगर नगरपालिका वडा नं. ७ स्थित निर्माणधिन सभाहल छेउमा बग्ने नदीमा बाध बाधी चित्रसारी पुलसम्म मोटरवोट संचालन गरिने छ ।
२०. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज समेतको सहयोगमा सौराहा क्षेत्रमा व्यावसायिक बेलुन उडान गर्नेलाई आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी स्वीकृत प्रदान गरिने छ ।
२१. कोरोनाको दोस्रो लहरबाट प्रभावित सौराहाका पर्यटन व्यवसायीलाई कर छुट सहूलियत दिने अनुरोध गरिएको छ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

१. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, नतिजाउन्मुख र समन्यायीक बनाउन साथै नगरपालिकामा सुशासन प्रवर्द्धन गर्नका लागि रत्ननगर

नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि कार्य सम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन प्रणाली लागु गरिने छ ।

२. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संगठनात्मक संरचनामा सुधार गरि संस्थागत क्षमता विकास गरिने छ । जनशक्ति परिचालन, विकास, प्रविधिको प्रयोग गरी जनप्रतिनिधीको क्रियाशिलता मार्फत सुशासनको प्रत्याभूती गरिने छ ।
३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन स्थापनामा समस्याको रूपमा रहेको भ्रष्टचारलाई निवारण गर्न “भ्रष्टचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको” नीति अबलम्बन गरिने छ । जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, उपभोक्ता समिति लगायत सबै निकायलाई नागरिकप्रति उत्तरदायी बनाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
४. न्यायिक प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउनका लागी न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरिने छ । वडा तहमा गठित मेलमिलाप केन्द्र लाई अभि सुदृढ बनाइ मेलमिलापको माध्यमबाट सर्वसुलभ रूपमा न्याय निरूपण गरिने छ ।
५. नगरपालिकाबाट हुने पत्र व्यवहारलाई इमेल मार्फत गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै, नगरपालिकाको आन्तरिक कार्यप्रणाली र सेवा प्रवाहलाई अटोमेशन गर्ने प्रक्रिया आरम्भ गरिने छ ।
६. नागरिक तथा जनप्रतिनिधी बिच सौहार्द वातावरणको विकास गरी सेवा प्रवाहमा नागरिक गुनासो सम्बोधन गर्न “जनप्रतिनिधीसँग जनसरोकारका विषय” कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
७. नगरपालिका कार्यालय, वडा र स्वास्थ्य चौकीबाट न्यून लागतमा छोटो समयमा गुणस्तरिय र पर्याप्त सेवा पुर्‍याउने संयन्त्रको विकास गरिने छ ।
८. रत्ननगर नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई जिम्मेवार, कर्तव्यनिष्ठ र उत्तरदायी बनाई आचरणमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन सुचक सहित कार्यसम्पादन सम्भौता गरिनुका साथै दण्ड र पुरस्कारको उचित र प्रभावकारी व्यवस्था गरिने छ ।
९. सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जनमुखी, उत्तरदायी बनाउन नागरिक समाज लगायत बहु-सरोकारवालाहरूको निगरानी बढाइने छ ।
१०. सेवा प्रवाह र विकासलाई प्रभावकारी बनाउन सेवाग्राहीको पृष्ठपोषण लिने पद्धतीलाई संस्थागत गर्दै प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ ।

११. सरकारको तेस्रो आँखाको रुपमा रहेको पत्रकारिता क्षेत्रमा आवद्ध पत्रकारहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै पत्रकार आचारसंहिता, पत्रकारिताको महत्व र चुनौती लगायतका विषयहरुमा जानकारी गराउन प्रशिक्षण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।

राजश्व क्षेत्र

१. नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत व्यवस्थापन तथा राजश्व परिचालनका लागि राजश्व प्रशासनमा सुधार गरिनेछ । राजश्व प्रशासनलाई चुस्त, सरल, प्रविधिमैत्री दक्षतापूर्ण एवम् करदातामैत्री बनाइनेछ । कर चुहावटका क्षेत्रको पहिचान गरी चुहावट नियन्त्रण गर्दै करको दायरा विस्तार गरी कर राजश्व संकलनलाई अभियानका रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
२. राजश्व प्रशासनमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरिने छ । कर सूचना प्रणाली मार्फत राजश्व सम्बन्धी तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिने छ र करको दायरामा सबैको सहभागिता वढाउन तथा करदाताको पहुँच अभिवृद्धि गर्न “कर सचेतना कार्यक्रम” संचालन गरिने छ ।
३. “कर तिर्नु कर्तव्य मात्र होइन गौरव पनि हो” भन्ने अवधारणाको विकास गर्न स्वयम् कर निर्धारण पद्धतिमार्फत करदातालाई नै पहिलो कर प्रशासकको रुपमा लिने गरी कर सम्बन्धी कानुनको व्यवस्था गरिने छ ।
४. करदाताले घरबाटै नगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने करको जानकारी लिन सक्ने व्यवस्था गरी अनलाइन पेमेन्ट गेटवेबाट राजश्व भुक्तानी गर्न सक्ने व्यवस्था गरिने छ ।
५. नगरको आन्तरिक राजश्वमा सबैभन्दा धेरै योगदान गर्ने विभिन्न क्षेत्रका करदाताहरुलाई नगरबाट सम्मान गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६. नगर क्षेत्रमा आवासीय प्रयोजनका लागि बहालमा लगाइएको घरहरुमा ७ प्रतिशत छुट गरी ३ प्रतिशत मात्र कायम गरिने छ ।
७. नगर क्षेत्रभित्रका मठ, मन्दिर, धर्मशाला, सार्वजनिक विद्यालय, सामुदायिक भवन, युवा क्लव, आमा समूह, वृद्धाश्रम आदिका सम्पत्ति करमा छुट गरिने छ ।

सहकारी क्षेत्र

१. सहकारी क्षेत्रलाई नगर अर्थ व्यवस्थाको महत्वपूर्ण पक्षका रूपमा विकास गरिने छ । सहकारी क्षेत्र मार्फत हुने श्रोत परिचालनलाई पारदर्शी र विश्वसनीय बनाइनेछ । सहकारी क्षेत्र अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
२. सामुहिक सहकारी खेती र पशुपालनलाई प्रोत्साहित गर्दै मेगा सहकारीको अवधारणा अवलम्बन गरिने छ र त्यस्ता सहकारीलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गरी बजेट विनियोजन गरेको छ ।
३. “सहकारी शिक्षा कार्यक्रम” लाई सहकारी क्षेत्रको साभेदारीमा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
४. नगरभित्र सञ्चालित सहकारी संस्थाहरूलाई नियमन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक ऐन, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्डहरूको तर्जुमा भई लागू भएको जानकारी गराउँद छु ।
५. सहकारी संस्थाहरूको कारोबारलाई पारदर्शी बनाउन सहकारी विभागबाट विकास गरिएको कोपोमिसको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ । बचत तथा ऋण सम्बन्धी कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूले कोपोमिसबाट रिपोर्टिङ गर्ने गरेको जानकारी गराउँद छु ।
६. सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि एकीकरण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन दिइने छ । एकीकरण हुने सहकारी संस्थाले नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने करमा २ आर्थिक वर्ष छुटको व्यवस्था गरिने छ ।
७. नगरभित्र कृषि तथा पशु व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्न २०७८ चैत्र मसान्तभित्र अनिवार्य रूपमा बचत तथा ऋण सम्बन्धी कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो कुल कर्जा प्रवाहको ३० प्रतिशत र कृषिसँग सम्बन्धित सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो कुल कर्जा प्रवाहको ७० प्रतिशत कृषि तथा पशु विकास क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
८. रत्ननगर नगरपालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र नभएका वडाहरूमा पनि आफ्नो उत्पादनको बजारीकरणका लागि विक्री डिपो राख्न सक्ने व्यवस्था गरिने छ ।

उद्योग, व्यवसाय तथा रोजगार क्षेत्र

१. साना तथा मझौला उद्योगहरुको संरक्षण र विकास गर्दै स्थानीय क्षेत्रमा रोजगारी अभिवृद्धि गर्न सम्भावित वडाहरु पहिचान गरी साना तथा मझौला उद्योग ग्राम स्थापना गर्ने नीति लिइने छ ।
२. स्थानीय स्रोत र कच्चा पदार्थ, सीप, श्रम र प्रविधिको उपयोग गर्ने गरी उद्योगको प्रवर्द्धन गर्न विशेष जोड दिइने छ ।
३. नगरपालिकामा बेरोजगार रहेका व्यक्तिहरुलाई रोजगारी दिलाउन तथा स्वरोजगार प्रवर्द्धन गर्न मागमा आधारित भई तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत समुदायमा प्रदान गरिने तालिमलाई नतिजामा आवद्ध गर्न Skill Test विधिको अवलम्बन गरिने छ ।
४. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित र सहज बनाउन सामीपरियोजनासँग लागत साभेदारी गरी जनचेतना जागृत गर्दै रेमिट्यान्सबाट प्राप्त आयलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा उपयोग गरी रोजगारीको अवसर सिर्जना र जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्दै लगिने छ ।
५. सामाजिक सांस्कृतिक रुपमा उत्पीडनमा परेका दलित समुदाय र आर्थिक हिसाबले विपन्न नगरवासीमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्नका लागि नगर प्रमुखसँग उद्यमशीलता प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
६. कालोबजारी, एकाधिकार, कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्ने र प्रतिस्पर्धा नियन्त्रण जस्ता कार्यको अन्त्य गर्दै व्यापारिक नैतिकता र अनुशासन कायम गरिने छ ।
७. नगरपालिका भित्रका उद्यमी महिलाको लागि लागत सहभागीतामा उत्पादनशील कार्यक्रम गर्न “उद्यमी महिलासँग उप-प्रमुख” कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
८. सङ्घीय सरकारबाट विशेष महत्व दिई सञ्चालनमा आएको प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि बेरोजगार सेवा केन्द्रमा सुचीकृत बेरोजगारहरुलाई नगरका विकास निर्माण सम्बन्धि योजनाहरुमा रोजगारीको अवसर प्रदान गरिने छ ।
९. विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस महामारीले रत्ननगर क्षेत्रमा सञ्चालित उद्यम व्यवसायहरुलाई पुर्‍याएको गम्भिर क्षतिलाई मनन गर्दै आ.व. २०७८।०७९ को व्यवसाय कर २०७८ कार्तिक मसान्तभित्र बुझाउने व्यवसायीहरुलाई २० प्रतिशत छुट दिइने छ । साथै, विगतका आर्थिक वर्षहरुमा व्यवसाय कर बुझाउन बाँकी रहेका

व्यवसायहरुले २०७८ कार्तिक मसान्तभित्र व्यवसाय कर बुझाएमा ५० प्रतिशत दण्ड जरिवाना छुट गरिने छ ।

१०. बजारमा विक्री हुने खाद्य पदार्थहरुको नियमित अनुगमन गरी पोषक तथा स्वास्थ्यवर्द्धक खाद्य पदार्थको उत्पादन र प्रयोगको सुनिश्चितता गरिने छ ।
११. सौराहा क्षेत्रमा रहेका हात्तीलाई चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रका निश्चित क्षेत्रमा चरीचरनको व्यवस्था मिलाउन नेपाल सरकारसँग अनुरोध गरिएको छ ।

सूचना तथा प्रविधि क्षेत्र

१. नगरबाट प्रवाह हुने सेवालाई आधुनिक प्रविधिसँग आवद्ध गरिनेछ । नगरपालिकाका सबै सूचना र तथ्याङ्कलाई Online तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग मार्फत सरोकारवाला समुदायसम्म पुर्याइने छ । नगरक्षेत्र भित्रका विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, कृषि, पशु इकाई तथा अन्य सेवा प्रदायक संस्थालाई Networking गर्न पूर्वाधार विकास गरिने छ ।
२. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक पूर्वाधार लगायतका विषयहरुको सम्बन्धमा विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी क्रमशः कार्यान्वयन गरिने छ ।
३. कार्यालयको सुरक्षाका लागि कार्यालय भवनको सबै कक्षहरु साथै आवश्यक स्थानहरुमा र टाँडी बजारका विभिन्न चोकमा सि सि क्यामेरा जडान कार्य सम्पन्न भएको जानकारी गराउँदछु ।
४. नगरपालिकाको राजमार्ग क्षेत्रमा हुन सक्ने अपराधको निगरानी गर्न उच्च क्षमताको सर्भिलेन्स क्यामराको जडान गरिने छ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण क्षेत्र

१. निश्चित उमेर समुहका जेष्ठ नागरिकलाई राज्यबाट उपलब्ध गराईएको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई Mobile Banking मार्फत घरटोलमा पुर्याउने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

२. पञ्जिकरण लगायत घटना दर्ता कार्यलाई Online प्रणालीमा आवद्ध गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ । पुराना घटना दर्ताहरूलाई यसै आर्थिक वर्षभित्र डिजिटलाइज गर्ने कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
३. सभ्य समाजका लागि कलङ्कको रुपमा रहेको जातीय विभेद तथा छुवाछुतलाई निरुत्साहित गर्ने सामाजिक जागरणको कार्यक्रम ल्याइने छ ।
४. सबै प्रकारका व्यक्तिगत घटना दर्तालाई ३५ दिन भित्रै गर्ने दरलाई सतप्रतिशत तर्फ लैजाने र जन्मदर्ता दरलाई सतप्रतिशत गराई ५ वर्ष सम्म सबैको जन्मदर्ता हुनुपर्ने व्यवस्था पूर्ण कार्यान्वयन गरि बालमैत्री नगरपालिका घोषणा कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
५. अनलाईन घटना दर्तालाई प्रभावकारी बनाई टोकन प्रणाली तथा घरैबाट पनि दर्ताको कार्य गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
६. प्रविधिमैत्री वातावरणलाई व्यवस्थित गर्दै E-Governance को व्यवहारीक कार्यान्वयनमा जोड दिइने छ ।
- ७.

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण क्षेत्र

१. जेष्ठ नागरिकलाई नगरपालिकाबाट सम्मान गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जेष्ठ नागरिकमा रहेको ज्ञान, सीप, अनुभव र क्षमतालाई उपयोग गर्न अन्तरपुस्ता सिप हस्तान्तरण, छलफल र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
२. जेष्ठ नागरिकहरूको जीवनयापन सहज बनाउनका निमित्त ज्येष्ठ नागरिक विश्राम गृह तथा मिलन केन्द्र संचालन गरिने छ ।
३. आफ्ना आमा बाबुलाई सन्तानले अनिवार्य हेरचाह गर्नुपर्ने पद्धतिको विकास गरिने छ ।
४. महिला वर्गमाथि हुने विभेद अन्तका लागी सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । कार्यस्थलको हिंसा, घरेलु हिंसा, लैङ्गिक तथा यौन हिंसा विरूद्ध अभियान संचालन गरिने छ । महिला हिंसा विरूद्ध शून्य सहनशिलताको नीति अबलम्बन गरिनेछ र न्यायिक क्रियाकलापलाई “द्रुत सुनुवाईको व्यवस्था” मिलाइने छ ।

५. फरक क्षमता भएका वर्ग र समुदायलाई सीप तथा क्षमता विकास मार्फत मुलप्रवाहीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि “वित्तिय, आर्थिक सहयोग तथा लघु उद्यम कार्यक्रम” संचालन गरिने छ ।
६. अपाङ्गता भएका क र ख वर्गका व्यक्तिहरुलाई स्वास्थ्य चौकिबाट निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
७. अति विपन्न, सीमान्तकृत र अल्पसङ्ख्यक महिलाहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिई सीप, क्षमता र दक्षता अभिवृद्धिमार्फत महिला उद्यमीको विकास गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
८. स्थानीय शासन बालमैत्री नगरका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गरी बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गरिने छ ।
९. नगर भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गरी सार्वजनिक उपयोगमा ल्याउन एक वार्ड एक बाल उद्यान सहित खोप केन्द्र तथा पुस्तकालय निर्माण गरी शिशु तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, शारिरिक तथा बौद्धिक विकासमा प्रत्यक्ष टेवा पुग्ने कार्यक्रमलाई हरेक वडामा लागु गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र

१. कोरोना भाइरस महामारीको कारण सिर्जना भएको असहज परिस्थितिबाट विपन्न नागरिकहरुको जीवनमा पर्न सक्ने असरलाई मध्यनजर गर्दै राहत वितरण कार्य गरिने छ ।
२. “सफा, हरियाली, फुलैफुलको शहर” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन विकासमा समुदाय परिचालनको महत्वलाई आत्मसाथ गर्दै सरसफाई तथा स्वच्छता अभिवृद्धि, सडक किनारा हरियाली तथा पुष्प सौन्दर्य प्रवर्द्धन जस्ता कार्यहरुमा टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गरिने छ र यसलाई वातावरण विकास कार्यक्रममा मुल प्रवाहीकरण गरिने छ ।
३. विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने कानुनहरु तर्जुमा तथा परिमार्जन गरी कार्यसम्पादनमा सहजता ल्याइने छ ।

४. सम्भावित विपद व्यवस्थापनका लागि “विपद व्यवस्थापन कोष” को व्यवस्थापन गरी पीडित नागरिकलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराइदैं आएको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
५. मानव र वन्यजन्तु बिचको सम्बन्धमा समायानुकुल सुधारका लागी आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरिने छ । वन्यजन्तु र मानिसको अनाधिकृत ओहरदोहरलाई नियन्त्रण गर्न सिमानामा पक्की पर्खाल तथा तारजाली लगाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै, वन्यजन्तुको आक्रमणबाट निकुञ्ज आसपासका नागरिकको धनजन क्षतिमा राहत उपलब्ध गराउन कार्यान्वयन गरिएको बिमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
६. विपद र विकासमा युवा परिचालनको नीति लिइने छ । विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि सबै वडाहरुमा युवा स्वयंसेवकहरु परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
७. अति विपन्न गरीव परिवारलाई शौचालयको पहुँच पुर्‍याउन दिईदैं आएको एक घर एक व्यवस्थित शौचालय निर्माण अनुदान कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
८. ताकिएको क्षेत्रभन्दा बाहेक पार्कीङ गर्ने, प्लास्टीकजन्य पदार्थ जलाउने, तोकिएको क्षेत्रभन्दा बाहेक विज्ञापन सामाग्री राख्ने, फुटपाथमा पसल राख्ने, फुटपाथ तथा सडकमा निर्माण सामाग्री राख्ने, छतको पानी सडकमा फाल्ने, सतही ढलमा शौचालयको ढल मिसाउने, अनावश्यक हर्न बजाउने लगायत नगरको वातावरण विगान्ने गतिविधि गर्नेलाई दण्ड तथा जरिवाना गरी नियन्त्रण गरिने छ ।
९. नगरपालिकाको सुन्दरता र वातावरणीय स्वच्छताका लागी फोहरमैला व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईने छ । फोहरलाई श्रोतमा वर्गीकरण गर्ने, उर्जामा रूपान्तरण गर्ने, प्राङ्गारिक मल बनाउने जस्ता नविनतम प्रविधिलाई आत्मसात गरिने छ । यसका लागी सरकारी, गैह्रसरकारी, निजी तथा सहकारी क्षेत्रसँग विशेष साभेदारीको नीति अबलम्बन गरिने छ ।
१०. नगरमा सञ्चालित वर्कशपहरुको सञ्चालनमा एकरूपता ल्याई नगरको वातावरण प्रदुषण न्यूनीकरण एवम् शहरी सौन्दर्यलाई कायम राखी छरिएर रहेका वर्कशपहरुलाई एकीकृत रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक पूर्वाधारसहितको सुविधासम्पन्न अटो भिलेज निर्माणका लागि आगामी निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।

११. नगर क्षेत्रमा जैविक विविधता प्रवर्द्धन गर्न, रैथाने बोट विरुवा लगायत अन्य वनस्पतिको संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा अध्ययन अनुसन्धान गर्न नगर क्षेत्रमा बोटानिकल गार्डेन स्थापनाको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
१२. नदी किनार, सडक किनार र अन्य स्थानमा स्थानीय समुदायको सहकार्यमा वृक्षरोपण र पुष्पवाटिका निर्माण जस्ता हरियाली प्रवर्द्धनका कार्य गरिने छ ।
१३. स्थानिय विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजना (LDCRP) तर्जुमा गरि यसलाई हरेक योजनासँग आन्तरिकीकरण गरिने छ ।
१४. नगरभित्रका हरेक विकास गतिविधिलाई वातावरण संरक्षणसँग आवद्ध गर्दै विकास र वातावरणलाई सँगसँगै अगाडी बढाइने नीतिलाई अभि सशक्त बनाइने छ ।
१५. लागु पदार्थ दुर्व्यसनबाट मुक्त भै सामान्य जीवनयापन गर्ने यूवालाई विशेष अनुदान वा ऋण सहयोगको व्याख्या मिलाएको छ ।
१६. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र परेको व्यक्तिको जग्गा छुट्याई सम्बन्धित नागरिकका नाममा ल्याउने विशेष पहल गरिने छ ।

सम्मानित सभाका सदस्यहरु,

संविधानले प्रत्याभूत गरेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक व्यवस्थालाई समुन्नत, सुदृढ र समृद्ध बनाई सरकारका विभिन्न तह बिचको सम्बन्धलाई समन्वय, सहकारीता र सहअस्तीत्वमा आधारित बनाउन बहु तह/सरकारका साभेदारीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको छ । नगरको विकासका लागि संघीय सरकार तथा प्रदेश संग रहेको विज्ञता, विशेषज्ञता, प्रविधि र स्रोत साधन परिचालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सुशासन लोकतन्त्रको आधारस्तम्भ भएकोले नगरपालिकाका कार्यहरुमा पारदर्शिता, आर्थिक अनुशासन तथा सामाजिक न्यायलाई अङ्गीकार गर्दै भ्रष्टाचारमुक्त विधिको शासन व्यवस्थाको सुनिश्चितता गरिएको छ । विकास निर्माण योजना छनौट तथा कार्यान्वयनमा नागरिक सहभागिता, जनअपेक्षाको सम्बोधन तथा जनसरोकारका सवालहरुलाई सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । स्थानीय जनताको जीवनस्तर माथि उकास्न स्थानीय ज्ञान, सीप र क्षमतालाई प्रश्रय दिने नीति अवलम्बन गरिएको छ । नगरका भौतिक तथा सामाजिक उत्थानका योजनाहरु बनाउँदा वातावरणीय

पक्ष, जलवायु परिवर्तन, लैङ्गीक तथा वर्गीय समावेशीता र दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तीलाई विशेष ध्यान दिइएको छ । नगर निर्माणको कार्यमा समुदाय, सहकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्र लगायत साभेदार संघसंस्थाहरुको सहकार्यलाई आत्मसात गर्दै सहभागितामूलक साभेदारीलाई प्रश्रय दिने र बहुलगानीको सम्भावना बढाउने कार्यहरुलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

दीगोशासन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक कानूनी प्रबन्धहरु (ऐन, नियमावली, कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका, दिग्दर्शन आदि), दीर्घकालिन, आवधिक र विषय क्षेत्रगत योजना, प्रोजेक्ट बैंक, गुरुयोजना तथा नीतिहरु तर्जुमा गरिएको छ । नगर विकास गुरुयोजनामा आधारित भई नगरको दीर्घकालीन विकासका लागि उपलब्ध स्रोत र साधनको परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

अन्त्यतमा, उप-प्रमुखज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यू, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यू, कर्मचारी र पत्रकार मित्रहरु, राजनैतिक दल, रत्ननगर उ.वा.संघ, उद्योग संघ लगायत सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत नीति कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगत समितिका सदस्य र कर्मचारीलाई विशेष जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ । संगठनको हित र जनताको स्वार्थ सिद्ध हुने सिर्जनशील काम गर्न कृती पनि ढीलो नगरौं भन्दै विदा चाहान्छु ।

धन्यवाद ।

.....

(नारायण वन)

नगर प्रमुख

मिति २०७८ आषाढ ६ गते आईतबार ।